

Lausunto

9.6.2026

Juri Aaltonen, juristi
juri.aaltonen@sttk.fi

Eduskunnan suuri valiokunta
SuV@eduskunta.fi

Kirjallinen asiantuntijalausunto SuV10.6.2026 klo 13.00

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi 28. yhtiöoikeudellisesta kehyksestä (EU Inc.), U 33/2026 vp

STTK:n keskeiset viestit:

- STTK pitää komission tavoitteita Euroopan kilpailukyvyn parantamiseksi ja yritystoiminnan helpottamiseksi kannatettavina.
- STTK pitää asetusehdotusta vakavana riskinä kansallisille henkilöstön osallistumisjärjestelmille ja pitää tarpeellisena asetuksen artiklan 12 poistamista tai vähintäänkin tarkentamista siten, että asetus ei loukkaa kansallisia osallistumisjärjestelmiä.
- STTK pitää tarpeellisena nimenomaisesti todeta ainakin asetuksen johdannossa, että EU Inc. -hanke ei muuta yksittäisen työsuhteen ehtojen määräytymis- ja suojamekanismeja nykyisestä.
- STTK korostaa, ettei yritystoiminnan helpottaminen saa missään olosuhteissa johtaa työntekijöiden oikeuksien kiertämiseen ja heikentämiseen tai harmaan talouden ja veronkierron helpottamiseen.
- Ehdotusta tulisi korjata sisällyttämällä asetukseen yksiselitteiset ja sitovat suojamekanismit ja tiedonsaantioikeudet, joilla estettäisiin EU Inc.-mallin käyttö työoikeudellisten velvoitteiden, sosiaaliturvan tai verojen kiertämiseen.

Yritystoiminnan helpottaminen ei saa heikentää työntekijöiden oikeuksia

EU-komission vuoden 2026 alussa antama EU Inc. -asetusehdotus (ns. 28. yhtiöoikeudellinen kehys) on uusi EU-tason yhtiömuoto, jonka tavoitteena on helpottaa rajat ylittävää yritystoimintaa ja keventää hallinnollista taakkaa. Aloitteen mukaan yrityksen voi perustaa täysin digitaalisesti 48 tunnissa mihin tahansa EU-maahan. Aloite on osa EU:n tavoitetta vahvistaa Euroopan kilpailukykyä ja parantaa sisämarkkinoiden toimintaa.

STTK pitää komission tavoitteita Euroopan kilpailukyvyn parantamiseksi ja yritystoiminnan helpottamiseksi kannatettavina. STTK korostaa kuitenkin, ettei yritystoiminnan helpottaminen saa missään olosuhteissa johtaa työntekijöiden oikeuksien kiertämiseen ja heikentämiseen.

Komissio tukeutuu esityksen oikeusperustana SEUT-sopimuksen artiklaan 114, jonka tarkoituksena on yhdenmukaistaa olemassa olevaa kansallista lainsäädäntöä. Ehdotettua oikeusperustaa ja säädösvälinettä ei ole kuitenkaan tarkoitettu luomaan rinnakkaista, vapaaehtoista järjestelmää. SEUT 114 artiklan 2. kohdan mukaan oikeusperustaa ei tule käyttää säädöksiin, jotka koskevat työntekijöiden oikeuksia ja etuja. Asetuksen valinta säädösvälineeksi estää työntekijöiden suojelun ja turvamekanismien vahvistamisen kansallisella tasolla täytäntöönpanon yhteydessä.

STTK huomauttaa, että esityksen oikeusperusta ja asetuksen muoto voivat rajoittaa jäsenvaltioiden mahdollisuuksia turvata työntekijöiden suojelua.

Komission ehdotukseen sisältyy merkittäviä haasteita, kolme esimerkkiä

Eurooppalaisella palkansaajaliike suhtautuu erittäin varauksellisesti Eu Inc. -hankkeeseen. STTK:n ja laajemmin eurooppalaisen palkansaajaliikkeen varautuneeseen suhtautumiseen on vaikuttanut mm. seuraavat kolme asiaa:

1) Etätyö ja työehdot

COM(2026) 320 (s. 5): "Työllisyyden osalta komissio tutkii tulevassa oikeudenmukaista työvoiman liikkuvuutta koskevassa paketissa mahdollisuutta sallia täysimääräinen rajatylittävä etätyö startup- ja scaleup-yrityksille kaikkialla unionissa soveltaen sen jäsenvaltion sosiaaliturvalainsäädäntöä, johon työnantaja on sijoittautunut."

Ongelmallista on, että EU Inc -yhtiö olisi mahdollista perustaa 48 tunnissa mihin jäsenmaahan tahansa ja sen jälkeen ryhtyä noudattamaan kyseisen maan työ- ja sosiaaliturvalainsäädäntöä toisessa jäsenmaassa. Vaikka asetus ei lopulta sisällä etätyömääräystä, ei komissio ole lopullisessa asetusesityksessään nimenomaisesti kumonnut syntynyttä epävarmuutta, vaikka näin tulisi asetuksen johdannossa tehdä.

Lausunnon kohteena olevassa U-kirjelmässä ei käsitellä asiaa.

2) Henkilöstön kansalliset osallistumisjärjestelmät

EU Inc. -asetusehdotuksessa keskeisiä yritystoiminnan sääntöjä, kuten henkilöstön osallistumisoikeuksia sidottaisiin yrityksen rekisteröintimaahan, vaikka työtekopaikka olisi toisessa jäsenvaltiossa. Tämä poikkeaa EU:n periaatteesta, jonka mukaan työsuhteessa sovelletaan työntekomaan työainsäädäntöä.

Asetuksen 12 artikla 1 kohta:

"12 artikla Henkilöstön osallistuminen (asetusehdotus)

1. Tämän asetuksen 16–19 artiklan mukaisesti tyhjistä (ex nihilo) perustettuun EU Inc. -yhtiöön tai 21 artiklan mukaisesti kotimaisella yhtiömuodon muutoksella, sulautumisella tai jakautumisella perustettuun EU Inc. -yhtiöön sovelletaan sen jäsenvaltion henkilöstön osallistumista koskevia sääntöjä, jossa sillä on sääntömääräinen kotipaikka."

Eurooppalainen palkansaajaliike vastustaa vahvasti uudistusta, joka mahdollistaa kansallisten henkilöstön osallistumisjärjestelmien (esim. hallitus/hallintoneuvostoedustus) sivuuttamisen perustamalla EU Inc. -yritys toiseen jäsenmaahan.

Com(2026) 321 (otsikko 3) todetaan: "...ammattiliitot korostivat voimakkaasti, että on tärkeää suojella työntekijöiden oikeuksia erityisesti siltä osin kuin on kyse henkilöstön osallistumisesta yritysten hallituksiin, ja kehottivat ensin muuttamaan eurooppayhtiöasetusta." Henkilöstön osallistumisoikeuksien turvaamista on korostanut myös parlamentti. Com(2026) 321 otsikko 1.

STTK pitää EU Inc. -hanketta vakavana riskinä kansallisille osallistumisjärjestelmille.

Lausunnon kohteena olevassa U-kirjelmässä ei käsitellä asiaa.

3) Työsuhteen ehdot

Palkansaajien näkökulmasta pidetään riskinä, että EU Inc. -yrityksen rekisteröintimaan työainsäädäntö syrjäyttäisi työntekomaan työainsäädännön ja työsuhteen ehdot.

Com(2026) 321 resitaali 16 todetaan mm. "...varmistetaan EU Inc. -yhtiöiden ja vastaavien kansallisten yhtiömuotojen yhdenvertainen kohtelu ja turvataan olemassa oleva kansallinen suoja ja työntekijöiden saavutetut oikeudet. Lisäksi muistutetaan, että yksittäisiin työsuhteisiin, joissa on osallisena EU Inc. -yhtiö, sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EY) N:o 593/2008."

Viitaten muun ohella em. kirjaukseen, ei asetuksella ole STTKn arvion mukaan tarkoitus sivuuttaa nykyistä enempää yrityksen kotimaan/rekisteröintimaan työehdoilla kansallisesti määriteltäviä yksittäisen työsuhteen työehtoja, mutta tätä ei todeta asetuksessa eikä sen johdannossa riittävän selkeästi eikä nimenomaisesti. Tämä on ollut omiaan jättämään asian epäselväksi. Asian kirjaaminen asetukseen yksiselitteisesti on STTKn mielestä tarpeellista.

Lausunnon kohteena olevassa U-kirjelmä ei käsittele asiaa.

Suojarajat estämään väärinkäsitykset

STTK katsoo, että ehdotusta tulisi korjata sisällyttämällä asetukseen yksiselitteiset määräykset ja sitovat suojamekanismit, joilla estettäisiin EU Inc.-mallin käyttö työoikeudellisten velvoitteiden, sosiaaliturvan tai verojen kiertämiseen. Esityksen tulisi aidosti edistää reilua kilpailua sisämarkkinoilla.

Epäselvä sääntely lisää riitatilanteita ja heikentää työntekijöiden oikeusturvaa. Esityksen tulisi myös olla selkeä ja tehokkaasti valvottava. Viranomaisien saama vähäisempi tieto yrityksistä heikentää mahdollisuutta valvoa työehtoja ja velvoitteita, mikä lisää väärinkäytösten riskiä. Tämä korostuu tilanteissa, joissa valvontavastuu on pirstaloitunut eri jäsenmaiden välillä.

STTK ry

sttk@sttk.fi

www.sttk.fi

Mikonkatu 8 A, 6. krs

00100 Helsinki